

Stanislava Gollová 2. 6. 2019

Paní **Stanislava Gollová** se narodila 12. května 1946 v garáži mého domu č. p. 4. Ta ovšem v době jejího narození nebyla garáží, ale pokojem jejích prarodičů.

Jsme si blízké. Jednak nás pojí Stániny vzpomínky na dům, kde nyní bydlím, jednak učitelskou profesí a jednak tím, že Stáňa patří k zakládajícím členům spolku Komunita Čachrov.

Stáňa je vzácná žena, ochotná kdykoli nezištně pomoci. Poslouží potřebným a starým lidem. Léta dohlíží na pořádek na hřbitově, kde pečuje o hroby, jejichž majitelé se o ně nestarají. Z pověření úřadu chodí gratulovat nejstarším občanům. Celý život pracovala jako učitelka, mnoho let také v čachrovské škole. V Čachrově se narodila a na důchod se sem zase vrátila. Jako první mi poskytla vyprávění o svém dětství a životě.

Světlo světa jsem spatřila rok po válce v útulném bytečku mých prarodičů, kteří tehdy žili v podnájmu ve vilce pana Psutky, tchána Otakara Brůhy. Porod byl pro maminku velmi těžký a přežily jsme jen díky čachrovské lékařce, úžasné paní Hátlové.

Nynější podoba č. p. 4, kde se Stáňa narodila

Maminka prožila dětství v krásném čachrovském zámku, ne jako princeznička, ale jako vnučka panského kočího Martina Němce.

Pár dní po porodu mě přemístili do velkého domu druhého dědečka, místního pekaře Heřmana Klimenta. Dům dost nevlídný, však to byla původně

četnická stanice. Ale v té době už to byl dům provoněný úžasným pečivem.

Podle sousedky prý děda zadělával rohlíky smetanou.

Vždyť byly proslulé v celém okolí. Dědeček je rozvážel po vesnicích daleko široko.

Vozík mu tahali dva zdatní bernardýni. Tihle fešáci mu prý jednou zachránili život. To když někde v okolí Chvalšovic udeřil bílý samum, jak psával Karel Klostermann. Děda ztratil orientaci a psi ho celou noc zahřívali.

Řemeslo podědil můj otec. V té době jsem byla ještě malá. Heřman zemřel na záduchu, mně ještě nebyl jeden rok.

Pamatuji si jen, že jsem si vyhřívala na peci bolavé zuby, zkažené od cukrkandlu a mejdlíček. Z pece jsme také s kamarádem pozorovali, jak si tetky přinášely do pece upéct pouťové koláče. A na začátku každého listopadu vypadávaly z pece místo rohlíků „dušičky“. Ty jsme obzvlášť milovali. Také nám tatínek nechával pravidelně srazit jeden chleba. Vznikla tzv. střída a ta chlebová žvýkačka nám velice chutnala a dobře se z ní modelovalo.

Prožívat dětství na Čachrově byla nádhera! Většinu času jsme byli venku, v zimě v létě. Domů jsme se chodili jen najíst a vyspat.

Zmínila jsi kamaráda ze sousedství. Kdo to byl?

Byl to Vašek Hinz, v předškolním věku můj nejlepší kamarád. S tím jsem snad byla denně. Později už to

Hlavní ulice v Čachrově. vlevo dům Klimentových

byla větší parta, hlavně kluků. Pane, to bylo úrazů! Lýtko prošpikované vidlemi, ušní lalůček skoro ukousnutý sousedovým psem. V parku mi ze stromu spadla sekyra na hlavu. Takové úrazy se moc neřešily. Ošetřila mě kamarádka v potoce. Nikdy jsem nebyla na šití, vždycky se to samo nějak zahojilo!

I v zimě jsme trávili večery venku. Sněhu býval dostatek, a tak se sáňkovalo a lyžovalo mezi úřadem a poštou. S kamarádkou jsme si udělaly lyžařskou trať do Březí a říkaly jí „údolíčko smrti“. Mezi domy pana Ševčíka a Vojáčka byly tak ohromné závěje, že se tam stavěly bunkry. Někdy i tatínkové přiložili ruku k dílu.

V létě nám pomáhal měsíček, když jsme se zapomněly v lese na Šterneku. Tam jsme čistily studánku a stavěly domečky z mechu. To všechno jsem podnikala právě s kamarádkou z „údolí smrti“, Evinou Kolářovou, která byla o šest let starší než já. Vedla nás k lásce k přírodě. Však jsme si obě dvě vzaly lesáky. Evina láska k dětem se promítla do jejího budoucího povolání. Stala se z ní ta nejlepší učitelka MŠ na světě. Skoro celý život působila na Čachrově. Děti ji zbožňovaly!

Pověz mi něco o škole.

Na 1. stupni mě učila paní učitelka Ovsijková. Přišla až odněkud z Podkarpatské Rusi. Byla sama s dvěma děvčaty.

Čachrovští učitelé na 2. stupni byli úžasní. Mnoho nás naučili, čerpala jsem z toho skoro celý život. Skvělá byla paní učitelka Soušková, češtinářka. Nejenže nás vybavila vědomostmi, ale díky ní se na Čachrově hrálo ochotnické divadlo. Pamatuji se na Jiráskovu Lucernu, asi i proto, že paní kněžnu hrála moje maminka. Mlynáře hrál pan Ciprýn. A co všechno nacvičila

Stáňa jako čertice

s námi dětmi! Byla to vzácná žena. Přitom to byla samoživitelka s dvěma dětmi.

Nabitá vědomostmi z čachrovské školy jsem zcela lehce absolvovala SVVŠ v Klatovech (střední všeobecně vzdělávací škola byla předchůdkyní dnešního gymnázia).

Milovala jsem letadla a mým snem bylo stát se letuškou! Ale nakonec zvítězila láska k dětem a šla jsem studovat Pedagogickou fakultu v Plzni.

Strašně jsem chtěla učit přírodopis a zeměpis. Tahle aprobace však ten rok v Plzni nebyla a do Karlových Varů a Českých Budějovic bylo špatné spojení. Tak jsem vystudovala matematiku a výtvarnou výchovu. Za čtyřicet let učení na malých školách jsem ale kromě chemie a hudební výchovy učila úplně všechno.

Můžeme se ještě vrátit do dětství k tvým rodičům?

Tatínek se jmenoval Stanislav Kliment a vyrostl v č. p. 40. O tom domě jsem mluvila na začátku. Má starou historii, stál už v roce 1850 a tehdy to byl největší dům v Čachrově. Říkalo se mu „velký dům“. Polovinu domu měl pan

Šedlbauer, kterému také patřil hotel na Čachrově a několik nemovitostí v Klatovech. Druhou polovinu koupil dědeček Heřman. Peníze na celý dům neměl. V domě se vystřídali různí nájemníci. Nejhorší okamžik byl, když babička Albína našla pana Nohu oběšeného na půdě. Svého času měli v části domu kancelář lesáci. Tam jsem poprvé potkala Jana Golla, ale v té době mě ani nenapadlo, že se stane mým manželem!

Tatínkova maminka pocházela ze Zahrádky. Jednou, když byl tatínek ještě hodně malý, vydal se na Zahrádku za babičkou, úplně sám. Našli ho na Suliperku, jak si to rázuje ve strakatých dětských šatičkách. Ty byly naštěstí vidět na dálku!

Byl to moc hezký chlapeček, snědý a okatý. Byl i chytrý, měl krásné písmo, ale jako nejmladší syn nemohl studovat. Později převzal pekařství po svém otci.

Jako mladý byl velký sportovec. Běhal na lyžích se skupinou šesti kluků, závodili za Klatovy a Plzeň. Byl šikovný na všecko. A pracovitý, spolehlivý a ochotný. Zdarma bílil byty a baráčky, opravoval vodovody, prostě, co bylo zapotřebí. Jednou zachránil Vaškovu maminku, paní Hinzovou, když máchala prádlo v rybníčku a spadla tam. Jen komunistům neodpustil, že mu zabrali živnost. Byl na ně tak našťvaný, že vrátil poukaz na dovolenou.

Kde pracoval po zrušení pekařství?

Na dráze jako topič na parní lokomotivě. Před důchodem dělal dozorce depa. Zemřel v 79 letech na infarkt. Ještě dopoledne sázel brambory a v noci zemřel.

Jaký měli rodiče spolu vztah?

Myslím, že měli nedostatek soukromí. Bydlela s námi tatínkova matka, babička Albína, a to byla dost „sekýrnice“. Ale starala se o jídlo, vařila pro celou rodinu a zaopatřovala nás holky. Dožila se 93 let. Tatínek taky na maminku žárlil... byl vyloženě rodinný typ.

A jaký jsi k tatínkovi měla vztah ty?

Měla jsem ho radši než maminku, ta byla přísnější. A hlavně: chválila cizí děti a srovnávala nás s nimi. Moc dala na to, „co na to lidi řeknou“. Jinak byla obětavá, vařila pro všechny do foroty a starala se o slepého otce, mého dědečka Němce, a o svou maminku, která prodělala čtyři mrtvičky.

Tatínka zbožňovali všichni kluci v Čachrově. Vymýšlel si různé příhody z Čachrova a okolí. Měl fantazii a smysl pro legraci. Mě vychovával jako kluka. Strašně si přál syna. U nás na dvorku se střílelo do terče a ve 12 letech jsem jezdila na motorce.

Maminka vyrůstala v Čachrově na zámku v rodině kočího.

Stánina maminka (nad panem učitelem), Stánin tatínek (snědý chlapeček v poslední řadě)

Pověz mi něco o jejím životě!

Jmenovala se Anička a byla krásné dítě. Podívej se na fotografii ze školy! Blond'atý kudrnatý andílek. Vyučila se prodavačkou. Prodávала v Jednotě v domě Bohumíra Hásnedla. Po dětech spolu s paní Kolářovou, maminkou Eviny, těžily u Onoho Světa rašelinu, dělaly oplocenky, sázely stromky a vyžíňaly trávu. Z dnešního pohledu hrozná práce pro ženy! V lese měla úraz, chodila s tím kolik let. Zjistilo se to mnohem později, až při operaci menisku, že měla rozbitou česku. Pár let byla v invalidním důchodu, ale nezahálela. Prala, žehlila a zašívala textil pro kostel. Byla hodně zbožná. Tatínka přežila o 12 let. Zemřela v 88 letech.“

Moje dcery babičku Aničku milovaly. Takhle na ni vzpomíná jedna z nich:

Ležím v posteli. Hrubé prostěradlo mě škrábe do nohou, které vykukují z noční košile. Zavlhlá peřina chladí moje malé tělíčko. Dýchám zatuchlý vzduch staré ložnice. Babička potichu uléhá vedle mne. Usmívá se. Proplete prsty a já spojím své malé dětské dlaně. Modlíme se. "Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku...". Sleduji její pohybující se rty, vnímám její dech, prohlížím si její svrasklou kůži na ruce. Její pomněnkově modré oči se co chvíli otevrou a dívají se na mne tím klidným, láskyplným pohledem. Cítím neodolatelnou touhu se jí dotknout. Opatrně, jako bych se bála, že mi zmizí. Hladím ji po vlasech. Bere moji ručičku do svých hebkých dlaní a slyším: "Holčičko moje". Usínám. Klidná, šťastná, milovaná. Můj anděl strážný mě opatruje. Navždy....

Máš sestru, vid'?

Je o pět let mladší a jmenuje se Marta, provdaná Řezanková. Je zajímavé, že od svých čtyř let věděla, že chce být zdravotní sestrou. Tehdy šla na operaci mandlí a prostředí nemocnice jí nějak učarovalo! Sestřičkou se opravdu stala a pracovala na dětské chirurgii ve Stodě. Od mala byla chytrá, klidně by

vystudovala medicínu. Později se starala o seniory v penzionu na Doubravce. Ted' je v důchodu, s manželem bydlí v Plzni a přes léto na chatě v Čachrově. Když jsou tady, vídáme se každý den. Mají dvě děti, dceru a syna, ale vnoučata nemají.

Jak se odvíjel tvůj život po studiích?

Moje první štace byla Dlouhá Ves. To už jsem byla provdaná za Jana Golla. Čtyři roky jsme bydleli ve služebním bytě v Tedražicích u Sušice. Nebylo to moc pěkné bydlení: kadibudka stála uprostřed hnojiště, v zadní části stavení byla ustájená telata. Ale taky jsme to přežili!

Svatební foto Gollových

Co se ti na tvém muži líbilo, když jste spolu začali chodit? Co tě na něm zaujalo?

Byl výborný tanečník a mně se vždycky líbili mužští v uniformě, hlavně myslivci! Jako klukovi se mu říkalo „kameňák“. Výborně házel a střílel. Měl neskutečnou mušku. Já střílela taky dobře, ještě na střední škole.

Stáňa za chvíli pokračuje:

Honzík Goll

Taky mě zaujal jeho osud. Když mu bylo teprve šest, zavřeli mu maminku na osm let do vězení. Vyrůstal bez ní do svých 14 let. Nějaký čas byl u tety v Poleni, pak se o něj staral tatínek a chůva Manča. Tu měl moc rád. Neměla děti a jeho měla jako vlastního. Dlouhá léta si spolu psali. Po letech jsem ji v Plzni navštívila.

Jaký byl důvod k uvěznění paní Gollové?

Honzovi rodiče měli pronajatou kavárnu Slávii v Klatovech. Dnes je tam Komerční banka. Maminka byla v pokladně a tatínek se jako šéf staral o hosty a bavil je. Protože uměl perfektně německy, leccos od esesáků, kteří do kavárny během války chodili, vyslechl. Mohl několika lidem, kteří se ocitli v nebezpečí, dát avízo a zachránit je.

Maminka nechala po válce v kavárně přespát západního letce. Někdo ji udal. Dostala trest smrti, pak to změnili na doživotí. Byla v několika věznicích, často v korekci. Nakonec ji pustili, ale s podlomeným zdravím. Potom šla v Šumavanu. Zemřela na Štědrý den, asi pět let po propuštění. Honzovi bylo teprve devatenáct.

Maminka Jana Golla

V jakém roce jste se brali?

Svatbu jsme měli v roce 1966. Po narození první dcery Jany v roce 1970 jsme se odstěhovali z Tedražic do hájenky na Onen Svět. Pane, to jsme byli slavní! Psali o nás v Signále, ale točila o nás i televize! Když bylo Janě osm měsíců, byla jsem doslova ukecána, abych nastoupila v čachrovské škole. Učila jsem tam 14 let.

Jaké dítě Jana byla?

Krásné. Opálená po dědovi Standovi, a měla výborný hudební sluch. Později pilná žákyně, měla samé jedničky. Přesto se nedostala na ekonomku, kam chtěla, a tak vystudovala gymnázium v Sušici. Má

Brzy po svatbě

dceru Lenku, která právě dokončila studium na Karlově univerzitě v oboru geografie.

Jana neměla v manželství štěstí, ale teď je spokojená. Žije v Plzni a jejím partnerem je její bývalý profesor.

Jak dlouho jste žili na Onom Světě?

V roce 1979 nás přestěhovali do nového lesáckého dvojdomu na Javorné. To už naše

druhá dcera Stáňa byla na světě, narodila se v roce 1978. Manžela tehdy přeložili k těžebnímu středisku, a to se mu velmi nelíbilo. Nechtěl les kácet, ale pěstovat. Začal se ohlížet po novém místě, až jsme skončili na Dobré Vodě. Tehdy to byl vojenský prostor a k nám na hájenku se smělo jen na propustku. Tím jsme přišli o hodně přátel. Byli jsme ve vesnici sami, pracovalo tam jen pár lidí přes týden. Učila jsem v Hartmanicích, vzdálených tři kilometry. Ještě než hájenku opravili, bydlela jsem tam. V učitelském bytě v paneláku. Jen sama s dcerami. Půl roku. Učila jsem tam až do roku 2005, než jsem odešla do důchodu. Na stará kolena jsem se vrátila do Čachrova do „velkého domu“. Přesto jsem pak ještě ve školství vypomáhala, když potřebovali záskok za mateřskou.

Jaká je tvá mladší dcera Stáňa?

Nebojácná, dobrodružná povaha! Vždycky byla talentovaná na sporty, snad kromě plavání. A milovala koně. Přestože se dobře učila, nechtěla jít na střední školu. Učení ji nebavilo. Vyučila se v oboru kuchař – číšník na SOU v Železné Rudě. Udělala si maturitu v oboru, ale chce se stát policistkou.

V roce 2003 nás opustila a vydala se svým přítelem do Austrálie. Po sedmi letech se rozešli a ona se pomalu chystala k návratu, když potkala svého budoucího manžela Seana. Mají spolu dva krásné kluky. Ti jsou mojí největší radostí! Sedmiletý Joshua i pět a půl letý Benjamin chodí do školy. Překvapilo mě, kolik hodin stráví i tak malé děti ve škole. Jsou tam od devíti do čtyř odpoledne. I když jsou ve státní škole, musejí mít jídlo z domova. Starší děti můžou chodit do kantýny. Školní jídelny, jak jsme na ně zvyklí od nás, tam

neexistují. Školy mají různé uniformy a děti je mají na sobě i při cvičení.

Stáňa si vede dobře. S kamarádkami si navzájem pomáhají, střídají se ve vaření. Sean o ní říká, že je „Matka Tereza“. Ted' musí chodit alespoň rok do práce, aby mohla studovat policejní akademii a stát se vysněnou policistkou.

Kolikrát jsi dceru navštívila?

Dvakrát. Poprvé jsem byla v Austrálii před šesti lety, to byl Joshua roční. Pobyla jsem tam šest týdnů. Dcera tehdy bydlela přímo v Melbourne. Dnes už žijí v domku s bazénem a tenisovým kurtem v Mont – Elize, v menším městě 60 kilometrů od Melbourne. Denně se dívají přes záliv na melbournské věžáky v dálce. To působí úchvatně.

Co tě v Austrálii nejvíc překvapilo?

Při prvním pobytu nádherná příroda, jižní pobřeží Austrálie. Moře a skalní útvary ve vodě. A setkání s jedovatým hadem, pakobrou páskovanou. Jak je to nebezpečný had, i když není útočný, jsem zjistila až později. Lekli jsme se jí, ale opravdový šok jsem prožila

až doma, když jsem zjistila, o jakého hada vlastně šlo.

A při druhém pobytu, který trval tři měsíce, to byl zážitek z dětské show na centrálním

Domek v Melbourne

tenisovém kurtu v Melbourne. Na naše poměry velkolepá, ale trochu povrchní podívaná. A taky jsme autem projeli trasu rallye Velké ceny Austrálie.

Báječné mi taky připadalo pozorování vačnatce possuma a různobarevných papoušků u dcery na zahradě nebo třídění potravin v obchod'ácích. Prodavačka potraviny rovnou vyskládala do několika tašek, zeleninu a ovoce, mléčné výrobky, maso, všechno pěkně zvlášť. Krásné byly i tři dny v Sydney, kde jsme večeřeli u Opery a navštívili tamní botanickou zahradu. Ale největší zážitek byl rybí trh. Ochutnali jsme nejen běžné dary moře, ale i ježovku. Pochutnali jsme si i na sushi ve speciální restauraci se sushi vláčkem. Ten jezdí po restauraci a obsluhuješ se přímo z něj. Zaplatíš podle počtu prázdných talířků a jejich barev. Myslím, že lepší sushi už v životě neochutnám!

To jsou nezapomenutelné zážitky. Jak dlouho trvá cesta k protinožcům?

Poprvé jsem letěla z Prahy přes Londýn do Singapuru a Melbourne a podruhé z Prahy do Dubaje, do Sydney a do Melbourne. Cesta trvala přibližně 24 hodin.

Jak často jsi v kontaktu s dcerou a vnuky?

Se Stáňou si pravidelně povídáme přes skype a děti mi ukazují, co vyrobily. Příští rok přiletí všichni do Čech. Na to se opravdu moc těším!

Jak se ti žije na Čachrově?

Jsem ráda, že jsem se do svého rodiště vrátila. Hodně času trávím na zahrádce, ráda čtu a luštím osmisměrky. Kvůli karpálům bohužel nemůžu plést, háčkovat a šít. Ruční práce byly mojí velkou zálibou.

Těžko věřím tomu, že Stáňa obrovskou plochu, kterou obhospodařuje, nazývá „zahrádkou“. Představte si nespočet vzorně osetých a osázených záhonů a pečlivě vedený skleník! Tuhle fyzicky náročnou práci zastane ve svém věku a bez jakékoli mechanizace.

Ale co se divím? Zvládla v životě jiné věci: život na samotách, v izolaci od přátel, výchovu dcer a péči o rozmanitá zvířata od divokého králíka, ještěrába, vránu, kuny, slepice, přes spoustu psů, až po krůty, ovce a prasata. Spolužití s manželem lesákem a myslivcem, který věčně běhal po lesích nebo náruživě střílel na střelnicích, nebylo jednoduché, ani odloučení od dcery a vnoučat přes půlku zeměkoule.

Po vysoké škole vystudovala postgraduál, dělala výchovného poradce a absolvovala nespočet školení. Učila 40 let, a to nejenom předměty, které vystudovala. Nemluvě o úspěších, které měla se svými žáky v různých soutěžích a olympiádách.

Přesto zůstala skromná. Nikdy netoužila po kariéře, vždyť dvakrát odmítla ředitelské místo.

Ví, co je pro ni v životě důležité...

Stáňa s rodiči...

...a se svou rodinou

V Čachrově 20. února 2019

zapsala Zdeňka Hranáčová

